

Työterveysliikelaitos

Tulos- ja rahoituslaskelma

Työterveys Helsinki

Tiliniemi

Tilinpäätös 2022	Talousarvio 2023	Ennuste II/2023	TAE 2024
1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €

Tuloslaskelma

Liikevaihto	16 519	16 815	19 893	21 222
Muut toimintatulot	126	87	82	102
Tulot yhteensä	16 645	16 903	19 975	21 324
Materiaalit ja palvelut	-8 210	-8 131	-9 996	-9 855
Henkilöstömenot	-7 960	-7 266	-8 539	-9 783
Poistot	-79	-155	-94	-58
Liiketoiminnan muut menot	-1 253	-1 481	-1 405	-1 589
Liikelylijäämä	-857	-130	-60	40
Muut rahoitusmenot	-24	-40	-40	-40
Tilikauden ylijäämä	-881	-170	-100	0

Rahoituslaskelma

Toiminnan rahavirta

Liikelylijäämä	-857	-130	-60	40
Poistot	79	155	94	58
Rahoitustuotot ja -kulut	-24	-40	-40	-40

Investointien rahavirta

Investointimenot	-107	0	0	0
------------------	------	---	---	---

Toiminnan ja investointien rahavirta

Rahoituksen rahavirta	910	15	6	-58
------------------------------	------------	-----------	----------	------------

Toiminnan kuvaus

Työterveys Helsinki on kaupungin oma työterveyshuoltoyksikkö, joka palvelee noin 38 000 käyttäjäasiakasta. Yksikkö toimii työterveysliikelaitoksen johtokunnan alaisuudessa.

Liikelaitos tuottaa asiakkaille monipuoliset työterveyspalvelut, jotka sisältävät lakisääteiset palvelut sekä laajat sairaanhoitopalvelut tutkimuksineen. Lakisääteiset, ennaltaehkäisevät työterveyspalvelut kattavat kaupungin henkilöstön hyvinvoinnin, terveyden ja työkyvyn sekä työpaikkojen toiminnan edistämisen.

Toiminnan painopisteet

Työterveysliikelaitoksen painopisteet vuonna 2024 ovat:

- tuotetaan työterveyshuollon palvelut kaupungin linjausten ja työterveyshuollon toimintasuunnitelman mukaisesti muutosvaiheen aikana
- valmistaudutaan työterveyspalvelujen onnistuneeseen siirtoon uudelle toimijalle ja liikelaitoksen toiminnan lakkauttamiseen

Kaupunkistrategian toteuttaminen

Liikelaitoksen toiminta toteuttaa kaupunkistrategian osiota ”Henkilöstölle vetovoimainen Helsinki”. Toiminta toteuttaa osaltaan hyvää henkilöstöpolitiikkaa ja strategian tavoitetta henkilöstön työhyvinvoinnin ja viihtyvyyden kasvu. Laadukkailla työterveyspalveluilla varmistetaan, että kaupungilla on hyvinvoiva henkilöstö sekä terveelliset työolosuhteet.

Koronaepidemian aikana 2020–2022 työterveyshuollon voimavarat priorisoitiin koronan hoitamiseen. Tässä tilanteessa terveyden edistäminen, ei-kiireellisten sairauksien hoito sekä työpaikoille suuntautuvat palvelut väistyivät. Vuonna 2022–2023 tätä hoito- ja palveluvelkaa ei ole voitu täysimääräisesti purkaa muutostilanteen aiheuttaman henkilöstön vähenemisen vuoksi.

Työterveyspalveluiden laajuuden määrittelee kaupunki työnantajana. Toimintaa ohjaavat kaupungin henkilöstöpoliittiset tavoitteet, työhyvinvointiohjelma sekä työterveyshuoltoa koskeva lainsäädäntö. Tavoitteena on, että noin puolet on lakisääteisiä palveluita ja noin puolet on sairaanhoitopalveluita. Palvelut tuotetaan kustannustehokkaina ja tarvelähtöisinä. Tytäryhteisöasiakkaiden sopimukset sanottiin irti vuosien 2022–2023 aikana.

Digitaalisia palveluja on kehitetty myös muutosprosessin aikana. Vuonna 2023 otettiin käyttöön sähköinen työpaikkaselvitys. Vuonna 2024 digitalisaatiossa keskitytään toiminnan edellyttämien järjestelmien välttämättömään ylläpitoon ja valmistaudutaan käytön lopettamiseen.

Talousarvion toiminnan tavoitteet

Sitova toiminnan tavoite

Strategian painopiste	Tavoite	Mittari(t)	Kytkeytyminen strategian ohjelmiin
LIIKELAITOKSEN TAVOITE			
Henkilöstölle vetovoimainen Helsinki	Hyvä asiakaskokemus	Asiakaskokemusta kuvaavan nettosuositeluindeksin (NPS) taso on 67	

Hyvään asiakaskokemuksen pyritään muutostilanteessa turvaamalla työterveyspalvelujen tuottamiseen tarvittavat henkilöstöresurssit ja ostopalvelut.

Muu toiminnan tavoite

Strategian painopiste	Tavoite	Mittari(t)	Kytkeytyminen strategian ohjelmiin
LIIKELAITOKSEN TAVOITE			
Henkilöstölle vetovoimainen Helsinki	Hyvä kiireettömän hoidon saatavuus	Tavoitteena on, että kiireettömissä asioissa lääkärin vastaanottoajan saa 5 arkipäivässä.	

Tavoitteeseen pyritään tuottamalla tarvittavat lääkäripalvelut omalla henkilöstöllä ja vuokrahenkilöstöllä.

Toimintaympäristön muutokset

Rakenteelliset ja toiminnalliset muutokset

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 1.6.2022, että Helsingin kaupungin omana toimintana tuottamat työterveyspalvelut voidaan saattaa kilpailuttamisen piiriin. Kilpailutus tulee järjestää niin, että työterveysliikelaitoksen henkilöstö siirtyy liikkeen luovutuksella kilpailun voittaneen toimijan palvelukseen. Kilpailutusta valmistelee kaupunginkanslian henkilöstöosasto. Kilpailutus keskeytettiin helmikuussa 2023. Kilpailutusta valmistellaan jatkettavaksi syyskaudella 2023. Toiminta uuden toimijan kanssa alkaa kilpailutus suunnitelman mukaan vuonna 2024. Liikelaitoksen toiminnan lakkauttamisen aikataulu tarkentuu kilpailutusprojektin edetessä. Liikelaitoksen talousarvio on laadittu koko vuodelle 2024. Uuden toimijan aloitusaikataulun varmistuessa tarkennetaan liikelaitoksen vuoden 2024 kustannukset talousarvion ennusteissa ja tilinpäätöksessä toteutuneen mukaan.

Taloussuunnittelukaudella 2024–2026 liikelaitos tuottaa kilpailutus suunnitelman mukaisesti työterveyspalveluja vain osan vuotta 2024, jonka jälkeen palvelut tuottaa uusi toimija.

Toimintaympäristön riskit ja epävarmuustekijät

Strategiset riskit

Työterveys Helsinki valmistautui vuosina 2022–2023 kaupungin työterveyspalvelujen kilpailutuksen aikataulun mukaisesti liikelaitoksen palvelutoiminnan liikkeenluovutukseen uudelle toimijalle vuoden 2023 aikana. Muutostilanteen vuoksi liikelaitoksen oman henkilöstön määrä väheni. Lisäksi liikkeenluovutukseen valmistauduttaessa monia liikelaitoksen hankintoja ja palvelusopimuksia oli sopeutettu lyhyeen suunniteltuun toiminta-aikaan. Liikelaitoksen palvelukyky heikkeni. Kilpailutuksen keskeyttämisen jälkeen keväällä 2023 liikelaitos pyrki vakauttamaan toimintaa rekrytointeja aktivoimalla ja jatkamalla ostopalvelusopimuksia. Poikkeuksellisen tilanteen vuoksi toimenpiteistä aiheutuu ylimääräisiä kustannuksia, jotka nostavat liikelaitoksen palvelutuotannon kustannuksia.

Taloudelliset riskit

Liikelaitoksen palvelutoiminnan riskinä ja epävarmuustekijänä on kilpailutuspäätöksen aiheuttama henkilöstön väheneminen ja terveydenhuollon yleinen vaikea henkilöstön saatavuus, erityisesti lakisääteisen toiminnan kannalta tärkeimmissä työterveyslääkäreiden ja -hoitajien henkilöstöryhmissä. Riskiä on pyritty hallitsemaan lisäämällä palvelujen ja vuokratyövoiman hankkimista ulkoisilta tuottajilta. Lisäksi vuonna 2023 tehtiin palvelujen kohdentamissuunnitelma henkilöstöresurssin pienentymiseen varautumiseksi. Taloudellisina riskeinä kilpailutusprosessiin liittyen ovat liikelaitoksen toiminnan lakkauttamisesta aiheutuvat kertaluonteiset kustannukset. Näistä on toistaiseksi tunnistettu tiloihin ja sähköisiin palveluihin tehtyjen investointien poistot sekä mahdolliset sopimusten muutoksista aiheutuvat kustannukset.

Operatiiviset riskit

Kaupungin henkilöstön keskeiset työkykyä heikentävät tekijät tauti/oireryhmittäin ovat mielenterveyden häiriöt ja unettomuus, tuki- ja liikuntaelinten ongelmat ja kroonistunut kipu sekä lihavuus. Työterveyshuollon toimintavuodet 2022–2023 ovat olleet poikkeuksellisia ulkoistuspäätöksen myötä. Suunniteltua työtä on jouduttu priorisoimaan asiakasorganisaatioiden kanssa uudestaan kesken toimintakauden. Työterveys Helsingin vaikuttavuuskonseptiin perustuvat hoitopolut mielenterveysongelmien osalta ovat vahvistuneet lyhytpsykoterapiapalvelulla. Sen sijaan tule/kipu- hoitoketju on heikentynyt näkyen sairauspoissaolojen lisääntymisenä tule-sairauksissa. Lihavuuden uuden hoitomallin tutkimusinterventiot on saatu päätökseen, mutta jatkokehitystyö on lopetettu. Ennaltaehkäisevien palveluiden puutteiden vuoksi työkykyriskejä voi jäädä piiloon ja varhainen puuttuminen heikkenee. Esihenkilöiden varhaisen tuen yhteydenotot (30 päivää sairauspoissaoloilmoitukset) ovat merkittävästi vähentyneet henkilöstötietojärjestelmän muutoksen vuoksi.

Liiketoiminnan tunnusluvut	Tilinpäätös 2019	Tilinpäätös 2020	Tilinpäätös 2021	Tilinpäätös 2022	Tulosbudjetti 2023	Ennuste 2023	Talousarvio 2024
Liikevaihdon muutos (%)	7 %	21 %	-15 %	-10 %	4 %	16 %	24 %
Henkilöstökulut (ml. työvoiman vuokraus) / liikevaihto (%)	68 %	60 %	72 %	72 %	66 %	69 %	68 %
Liikkeyli- / alijäämä liikevaihdosta (%)	1,99 %	0,08 %	1,83 %	-5,33 %	-0,58 %	-0,50 %	0,00 %

Palvelukustannusten, suoritemäärien ja tilankäytön tehokkuuden kehitys

Palvelukustannukset	Tilinpäätös 2019	Tilinpäätös 2020	Tilinpäätös 2021	Tilinpäätös 2022	Tulosbudjetti 2023	Ennuste 2023	Talousarvio 2024
Työterveyspalvelu							
Palvelun kokonaiskustannus	17 831 421	21 617 287	18 271 121	16 518 725	17 122 828	19 892 628	21 222 064
Suorite (Työterveyspalvelua käyttävä asiakas, kpl)	42 000	42 000	41 500	40 000	38 000	38 000	38 000
Yksikkökustannus (€/työterveyspalvelua käyttävä asiakas)	425	515	440	413	451	523	558
Yksikkökustannuksen muutos-%	0,31 %	21 %	-14 %	-6 %	9 %	16 %	24 %

Talousarviovuonna toiminta keskittyy työterveyshuollon ydintoimintaan ja saatavuuden varmistamiseen. Oman henkilökunnan määrän väheneminen, ostopalvelujen lisääminen, yleinen kustannustason nousu (henkilöstö, ICT, vuokrat, ostopalvelut) ja liikelaitoksen muutostilanteen edellyttämät toimenpiteet vaikuttavat liikelaitoksen tuottavuuteen. Liikelaitoksen talousarvioon ei sisälly investointeja eikä muita kehittämiskustannuksia kilpailutuksesta johtuvan lyhyen näkyvässä olevan liikelaitoksen elinkaaren vuoksi. Palvelut tuotetaan pääosin omana toimintana vuokratyövoimaa hyödyntämällä, jota täydennetään ostopalveluilla. Palvelujen oston osuus liikevaihdosta on kasvanut vuosina 2022–2023, kun työterveyspalvelujen kilpailutuslinjaus aiheutti lisääntynyttä henkilöstön liikkuvuutta ja yhdessä rekrytointivaikeuksien kanssa pienensi liikelaitoksen oman henkilökunnan määrää.

Liikelaitoksen vuoden 2024 toiminnan volyyymi ja liikevaihto on vuoden 2023 ennustetta suurempi, koska vuoden 2023 aikana onnistuttiin rekrytoimaan jonkin verran henkilöstöä muutostilanteen vuoksi vuonna 2022 merkittävästi vähentyneen henkilöstön tilalle. Liikevaihtoa lisäävät myös vuonna 2023 tehdyt hinnankorotukset. Palveluja tuotetaan aiempaa enemmän vuokratyövoimalla ja ostopalveluina. Toimialan markkinatilanne, työvoiman saatavuuden heikkous ja liikelaitoksen jäljellä olevan elinkaaren lyhyys kuitenkin vaikeuttavat oman palvelutuotannon kompensoimista ulkoisena tuotantona ja nostavat kustannuksia. Yksikkökustannusta kuvaavana mittarina on liikevaihto/asiakasmäärä.

Tilankäytön mittarit	Tilinpäätös 2019	Tilinpäätös 2020	Tilinpäätös 2021	Tilinpäätös 2022	Tulosbudjetti 2023	Ennuste 2023	Talousarvio 2024
Palvelutilat yhteensä m ²	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000

Liikelaitos toimii Helsinginkatu 24 toimipisteessä.

Henkilöstösuunnitelma

Henkilöstön käyttö	Tilin- päättös 2019	Tilin- päättös 2020	Tilin- päättös 2021	Tilin- päättös 2022	Tulos- budjetti 2023	Ennuste 2023	Talous- arvio 2024
Henkilöstön määrä (oma henkilöstö)	165	166	146	116	107	123	123

Liikelaitoksen henkilöstösuunnittelua on tehty loppuvuonna 2021 julkistetusta kilpailutuslinjauksesta lähtien ottaen huomioon toiminnan kilpailuttaminen. Liikelaitoksen oma henkilöstö vähentyi n. 21 % vuonna 2022 (146 ->116). Oman henkilöstön määrän ennuste vuodelle 2023–2024 on 123. Palvelutoiminnan jatkuvuuden turvaamiseksi keskeisiin työterveydenhuollon tehtäviin on ollut käynnissä jatkuva rekrytointi, vuokratyövoiman ja ostopalvelujen hankinta. Vuodelle 2024 suunnitellut henkilötyövuodet ovat asiakasmäärään nähden samalla tasolla kuin vuosina 2020–2021. Henkilöstöresurssia suunnitellaan muutosvaiheessa lakisääteisten palvelujen turvaamiseen.

Talousarvion vaikutusten arviointi

Liikelaitos ostaa yrityksiltä terveydenhuoltopalveluja, työvoiman vuokrauspalveluja sekä muita palveluja ja hankintoja noin 9,9 miljoonalla eurolla. Liikelaitoksen asiakkaita ovat kaupungin työntekijät, joten suoria vaikutuksia muihin kuntalaisiin ei ole. Ympäristövaikutukset suhteessa liikevaihtoon ovat vähäiset, koska toiminta on terveydenhuoltoalan palveluja ja materiaalivirrat ovat vähäisiä. Liikelaitoksen toiminnan keskeinen vaikutus on kaupungin henkilöstön työterveyden ja työkyvyn edistäminen ja tukeminen työterveyshuollon palveluin. Kaupungin työterveyspalvelujen kilpailutusvalmistelun suunnitelman mukaisesti varaudutaan liikelaitoksen palvelutoiminnan liikkeenluovutukseen uudelle toimijalle ja liikelaitoksen lakkauttamiseen.